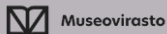

Rakennushistorian selvitys mitä, miksi, milloin

Sirkkaliisa Jetsonen

2021

Museovirasto

1

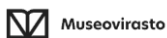
Rakennushistoria

Rakennussuojelu tähtää kulttuurihistoriallisen arvon säilyttämiseen.

Suojelukohteen asianmukainen hoito ja korjaaminen huolehtii historiallisista ja arkkitehtonisista arvoista.

Jokaisella rakennuksella on yksilöllinen rakennushistoria, joka on tunnettava kohteen luonteen ymmärtämiseksi.

Rakennuksen historiasta ja nykytilasta tietoa, jotta pystytään säilyttämään kohteen keskeiset ominaisuudet ja erityispiirteet.

Museovirasto

2

Tiedot kohteesta ja ymmärrys

Suunnittelun tulee perustua kohteen hyvään tuntemukseen rakennushistorian, rakenteiden ja järjestelmien, materiaalien, väriytyksen ja kunnan osalta

Rakennushistoria

Mittaukset ja tutkimukset

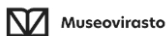
Käyttäjän tarpeet / käyttötarkoitus

”Kohteen haltuunotto” suunnittelun aloittamiseksi

Tietoa kerrytetään hankkeen edistyessä suunnitteluratkaisuja varten, mutta myös tulevaisuuden korjauksia varten

Rakennushistorian selvitysoapas

<https://www.museovirasto.fi/uploads/Arkisto-ja-kokoelmapalvelut/Julkaisut/talon-tarinat-opas.pdf>

3

Käsitteitä

Rakennushistoriaselvitys

Rakennusryhmän, rakennuksen tai sen osan historian, käytön muutosten ja fyysisten ominaisuuksien selvittäminen arkistomateriaalin ja kenttätoiden avulla.

Rakennusinventointi

Yksittäiseen rakennukseen ja sen sisätiloihin, materiaaleihin ja kiinteään sisustukseen kohdistuva tutkimus. Siinä kerätään, järjestetään ja tuotetaan tietoa rakennuksen nykytilasta ja siihen johtaneista syistä. Ks. myös inventointi ja kuntotutkimus.

https://www.kulttuuriymparistomme.fi/fi-FI/Tutki_ja_tutustu/Kasitteita/Rakennetun_kulttuuriympariston_kasitteita

4

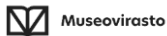
Vastauksia kysymyksiin “Millainen rakennus on?” ja “Miksi se on sellainen kuin on?”

Kohteena **rakennus nykytilassaan**

Rakennus- ja käyttövaiheet
Ominaisuudet ja erityispiirteet
Merkitykset

ENT. KOTITALOUSOPETTAJAOPISTO STURENKATU 2A, HELSINKI. RHS 2007.
MUSTONEN ARKKITEHDIT OY

Museovirasto

5

Milloin rakennushistorian selvitys teetetään?

- Korjaushankkeen lähtötiedoksi tai käyttövaihtoehtojen tutkimisen taustana
valmisteluvaiheessa:

Rakennuksen historia, ominaisuudet, erityispiirteet, kunto ja soveltuvuus aiottuun käyttöön selvitetään ja otetaan huomioon **ennen kuin tehdään käyttöä ja muutoksia koskevia päätöksiä.**

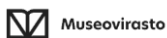
- Suojeluasian valmistelu: rakennussuojelupäätösten tai kaavoituksen tausta-aineistoksi:

perustelut suojelulle, suojelupäätöksen sisältö ja suojelumääräykset

Vastaukset löytyvät rakennuksesta

RANININ MYLLY, KUOPIO.
RHS 2006 .ARKKITEHTITOIMISTO HANNU PUURUNEN

Museovirasto

6

Miten käytetään?

Antaa hankkeen valmisteluvaiheessa tavoitteiden asetteluun tarvittavan **kokonaiskäsityksen** = kokonaiskuva kohteesta

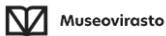
Auttaa arvioimaan, mitä erityistutkimuksia ja -selvityksiä kohteesta tarvitaan. **Kytkee** niiden tarjoamat tiedot laajempaan kokonaisuuteen.

Toimii **hakuteoksena** kohteesta suunnittelun eri vaiheissa

Täydennettävissä hankkeen myöhemmissä vaiheissa erityisalojen tutkimuksin

Korjausraportin kanssa **dokumentoi** rakennuksen historiallisen vaiheen

Tukee keskustelua, jossa voidaan esittää perusteltuja argumentteja siitä, ovatko suunnittelut toimenpiteet kohteeseen soveltuvia

7

Ketkä käyttävät?

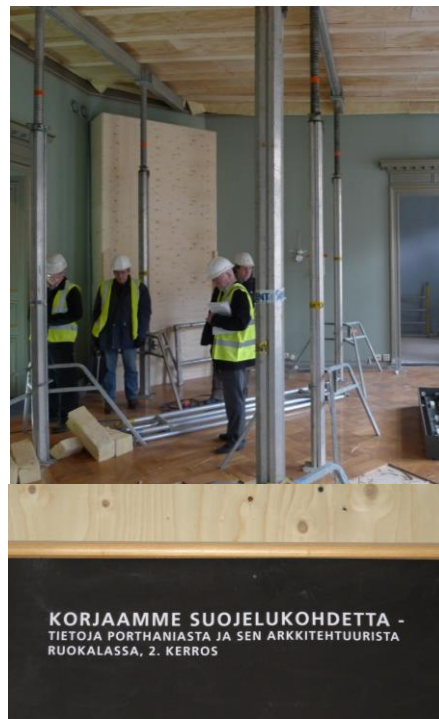
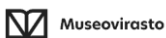
Hoidon, korjausten ja muutosten tilaajat, suunnittelijat ja päätösten tekijät

Kaavoitus

Rakennussuojelun asiantuntija- ja viranomaistahot

RHS työmaalla, kaikkien toimijoiden perehdyttäminen kulttuuriperintökohteeseen (perehdyttämistilaisuudet, infotaulut, rakennushistoriaselvityksiä työmaakopilla)

Tutkijat

8

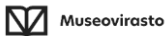
Historian selvityksen historiaa

Rakennushistorian perustutkimusta, kirkot, linnat, kartanot

Venetsian julistus (Kansainvälinen julistus monumenttien suojelusta)
1964: "Ennen ja jälkeen restauroinnin on aina tehtävä arkeologinen ja historiallinen tutkimus monumentista."

Arkistolähteet tutkimuksen pääosassa pitkään itse rakennuksen sijaan:
suunnittelu- ja rakennushistoria, arkkitehtuuri, tyylihistoriallinen selvittäminen

(1980-)1990-luvulla mukaan kerroksellisuus, eriaikaiset vaiheet mukaan
> rakennus itsessään tärkeä lähde

9

Antero Sinisalo, *Vanhankirkon historiikki. Rakennustoimia ja muutostöitä 1825-1965*. Museovirasto, rakennushistorian osasto 1965

Tämä Vanhankirkon rakennustoimia, muutostöitä ja tärkeimpiä korjauksia käsittelevä historiikki on laadittu Vanhankirkon rakenteita tutkivan toimikunnan pyynnöstä.

Lähteinä on käytetty alkuperäismateriaalia. Asian käsittelyssä on poikkeuksellisesti kronologian sijasta kokeiltu "aiheen mukaista" ryhmittelyä, koska historiikki on mielestäni näin tarkoituksenmukaisempi ja helpommin hyödyksi käytettävissä. Olen jakanut historiikin seuraaviin pääryhmiin: Kirkon rakentaminen ja rakennustaiteellinen luonne, Rakenteet, Vesikatto, Ulkoseinät, ovet ja ikkunat, Lämmitys ja ilmanvaihto, Valaistus sekä Sisätilat ja kiinteä sisustus.

10

Viimeaikaista kehitystä

2010-luvulla tekniset järjestelmät hieman aiempaa vahvemmin osaksi selvityksiä

Työ- ja esitystavat kehittyvät jatkuvasti

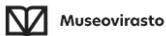
KorjausRYL. Esitöiden yleiset laatuvaatimukset. Esiselvitykset ja purkaminen 2016:

-luvut Rakennuksen ominaispiirteiden selvitys ja Rakennushistoriaselvitys

-pääpaino tavanomaisissa asuin- ja toimitilarakennuksissa

-tarkoitus helpottaa tilaamista ja tarjoamista

-Lukujen sisältö: Lähtötiedot; Työsuunnitelma; Laitteet; Olosuhdevaatimukset; Konsultin pätevyys; Valmistelevat toimenpiteet; Rakennuksen ominaispiirteiden selvittäminen / Rakennushistoriaselvityksen tekeminen; Raportointi

11

1900-luvun rakennusperinnön suojelun periaatteita

Madridin asiakirja 2011

1.4: Inventoi 1900-luvun rakennusperintöä

1900-luvun rakennusperintöä tulee ennakoivasti tunnistaa ja määrittää käyttäen järjestelmällisiä selvityksiä ja inventointeja, poikkiteollista tutkimusta ja analyysiä, joita hyödynnetään maankäytön suunnittelussa ja suojeluviranomaisten toiminnassa.

2: Käytä asianmukaisia suojelukeinoja

2.1: Huolehdi kohteen eheydestä ymmärtämällä sen merkitys ennen toimenpiteisiin ryhtymistä

Muutosten ja toimenpiteiden tulee pohjautua riittävään tutkimukseen, dokumentointiin ja inventointiin. Kohteen eheyttä ei tule vaarantaa harkitsemattomilla toimenpiteillä. Merkityksen kannalta olennaiset tekijät ja rakennuksen osat tulee määrittää huolellisesti ja varmistaa, että siihen vaikuttavat piirteet ja prosessit on kattavasti ilmaistu inventoinnissa. Kehityksen ja/tai laiminlyönnin sekä puutteellisen tiedon haittavaikutukset tulee minimoida.

Jotta kohteen hoidosta voidaan tehdä asianmukaisia päätöksiä ja turvata sen autenttisuuden ja eheyden säilyminen, on olennaista ymmärtää siihen liittyvä ominaisluonteesta ja erityispiirteistä sekä arvoista koostuva kulttuurinen merkitys. Rakennukset muuttuvat ajan myötä ja myöhemmät kerrostumat saattavat olla kulttuurisesti merkittäviä. Kohteessa voi olla tarpeen käyttää erilaisia suojelukeinoja. Alkuperäisen suunnittelijan tai rakentajan osuus tulee aina selvittää.

2.2: Varmista ennen hankkeeseen ryhtymistä, että kohteen kulttuurinen merkitys määritetään ja että käytössä on välineitä sen kunnioittamiseksi ja säilyttämiseksi

1900-luvun rakennusperinnön arvon määrittämisessä käytettävät menetelmät tulisi sovittaa kulttuuriseen yhteyteensä. Jotta kohteen tunnistettu merkitys voidaan säilyttää ja sitä voidaan hoitaa sekä vaalia, tarvitaan kattavan historiallisen tutkimuksen ja analyysin sisällyttämistä suojeluun ja hoitoon liittyviin selvityksiin sekä suunnitelmiin. Analyysi tulee tehdä ennen hankkeeseen ryhtymistä. Vain siten voidaan turvata, että kehitystä ja muutosta kyetään ohjaamaan asianmukaisesti. Suojeluohjelmia ja -suunnitelmia tulisi laatia. Ne voivat olla alue- tai kohdekohtaisia, ja niissä voidaan kehittää kohteille räätälöityjä suojelutavoitteita.¹⁴

12

Selvitystyyppejä

Rakennushistoriaselvitys

toisinaan myös osaselvityksiä rakennusosittain tai sisätiloista

Rakennuksen ominaispiirteiden selvitys (KorjausRYL)

Kulttuuriympäristöselvitys

Kortteliselvitys

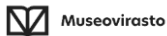
Ympäristöhistoriallinen selvitys / ympäristöhistoriaselvitys / maisemahistoriallinen selvitys

Puistohistoriallinen selvitys

Toimintahistoriallinen selvitys

Dokumentointi

Restaurointi/korjausraportti

13

Selvityksen tekeminen

Kohteen ja tehtävän rajaus

Aineiston saatavuus, pääsy rakennukseen
jne

Nykyhetkestä lähtien, kohti syntyvaiheita

Selvityksen painotukset

Arkistolähteet (eri-ikäisten rakennusten erot, uudempien kohteiden yleisen tausta (normit yms.) – kenttätutkimus paikan päällä – tietojen yhdistäminen

Raportti

14

Selvityksen pääelementit

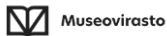
Rakentamisen ja käytön historia
selvitetään arkistolähteistä

Nykytilanne kartoitetaan paikan päällä
havainnoiden

Analyysi yhdistää arkistotiedot ja kentällä
tehdyt havainnot johtopäätöksiksi

ENT. BIOKEEMIAN LAITOS, UNIONINKATU 35, HELSINKI.
RHS 2011 (luonnos). ARKKITEHTITOIMISTO SCHULMAN OY.

15

Eräitä huomioita

Kohteen ja sen vaiheiden liittäminen laajempiin
yhteyksiin, esimerkiksi yhteiskunnallisiin ilmiöihin,
rakentamisen tapojen muutoksiin...

Arvottaminen?

Selvitystä ei tule sovittaa rakennushankkeen
tarpeisiin

Selvityksen painotuksien tulee perustua
selvityshetkellä rakennuksessa todettaviin
ominaisuuksiin

Oletuksia vältetään

TILKAN ENT. SOTILASSAIRAALA, HELSINKI.
RHS 2006 .ARKKITEHTITOIMISTO SCHULMAN OY.

16

Raportista

Selvityshankkeen tiedot, tarkoitus, rajaus, tavoitteet

Sisällysluettelo

Kohteen perustiedot

Historia, muutosvaiheet, nykytila kuvin ja sanoin

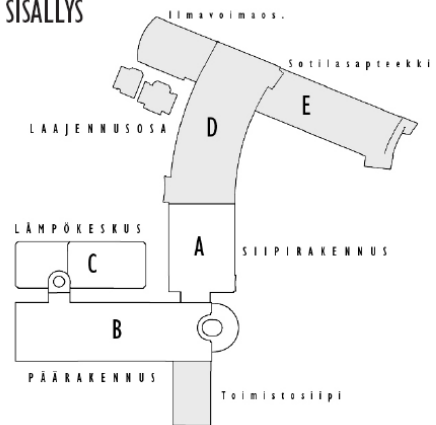
Ajoituskaaviot

Yhteenveto, analyysi

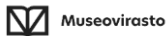
Lähdeluettelo ja viitteet

Piirustus- ym. asiakirjaluettelot

SISÄLLYS

TILKAN ENT. SOTILASSAIRAALA, HELSINKI.
RHS 2006 .ARKKITEHTITOIMISTO SCHULMAN OY.

17

Hyvä selvitys

Oikea-aikainen

Selvityksen rakenne ja painotukset vastaavat kohteen luonnetta

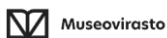
Jäsennetty johdonmukaisesti ja selkeästi

Helppokäyttöinen ja havainnollinen, teksti ja kuvat tukevat toisiaan, sujuvakielinen

Toimii kerralla läpiluettuna ja hakuteoksena

ENT. KÖTITALOUSOPETTAJAOPISTO STURENKATU 2A,
HELSINKI. RHS 2007. MUSTONEN ARKKITEHDIT OY

18

Täydentäminen

Mahdollinen selvitystyössä kerätty raporttiin sisältymätön materiaali

Esim. valokuvadokumentointi, tilojen inventointi, piirustuskopiot, haastattelut..

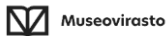
Erityisalojen tutkimukset tarve

Esim. rakenne- ja kuntotutkimus, materiaali-, pinta- ja väritutkimus, mittaukset, järjestelmät, arkeologia

Tallentaminen, tilaajan arkisto

Jatkumo: dokumentointi - korjausraportti: Työmaan tarjoama tieto talteen!

SFS-EN 16096 Kulttuuriperinnön vaaliminen. Rakennusperintökohteen selvitys ja raportti.

Museovirasto

19

Erityyppisiä rajauksia ja tekotapoja

"Kattava"

"Suppea"

Osaselvitys

"Kooste" – aiemmin tehdyn selvityksen täydentäminen

Täydentyvät (toteutusvaiheessa kertyvä tieto) – esim. Presidentinlinna

Tietokanta ja raportit – esim. Eduskuntatalo, Finlandia-talo

KANSALLISKIRJASTO (HELSINGIN YLIOPISTON KIRJASTO), HELSINKI
JULKISIVUJEN RHS 2010. OKULUS OY
RHS 2011. OKULUS OY

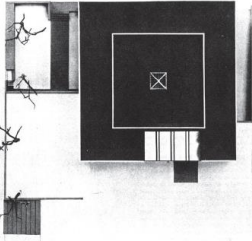
Museovirasto

20

Selvityksen sisältö rakentamisen ja käytön historia

2 Valkoista linjakuutta

Suunnittelu, rakentaminen ja nykytilan muutokset

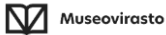
Sisätilien lähtökohdan piirrosmalli yläkerrä. Katsokuvana vuonna 1964 linjattu ja ohjattu "Helsingin kirjasto".
Dolanen tilat

Dolanen tilan vastakkaispuolella, SSM:n tilan rakennusmuutokset

Suunnittelu

Suunnittelu jatkui kilpailun pohjalta Tieteviran toimintona. Syykskuun lopulla 1959 rakennusministeriö koki kutsuneen kutsuneita edelleen kehittyneitä launokkaita. Alun perin oli ollut tarkoitus ottaa kukaan ja jatkokeinot olivat nautone omat rakennusohjelmat en siivast. Myr pättörien katekolin biokemian ja radiokemian laitekset ajettiin Unioninkatuun jäselle samaan rakennukseen, johon liitettiin myöhemmin rakennettava kemian laite. Suodattimikadun vastoin. Samassa kokouksessa päätettiin Tieteviran ohjelmasta valita hankon kohteiksi Bui insinööri Arthur Rosendahl, LVI-insinööri Leo Maahtala ja sähköinsinööri Eino Miettinen sekä sähkösuunnittelija Eino Rönkä. Vuoden 1959 lokakuussa valmistuneet lopulliset koonokiset ja tarkistettu tilaohjelma, joka sisältyi 2939 m². Hissiohjelmasta hyödynnän Rakennusohjelmasta 20.1.1960 ja launospäätöksessä vuonna 1960. Hissiohjelmasta otettiin käyttöön rakennusohjelmasta valmistuneissa toimikunnassa launokset oli että ennen hyödynnytti 9.8.1960 ohjelmaa, että tilat oli opatut julkaisupaikat tehokkain kulkuympäristö." Vuoden 1960 aikana rakennusministeriö antoi ja siä Kaupunginjohtajalle luvan rakentaa peritranon Unioninkatu alii Mestatalolle biokemian laitoksen lämmittämiseksi Mestatalon lämpökeskuksen kautta."

ENT. BIOKEMIAN LAITOS, UNIONINKATU 35, HELSINKI.
RHS 2011 (luonnos). ARKKITEHTITOIMISTO SCHULMAN OY.

21

Selvityksen sisältö nykytilanne

va reikäläy. Katoissa on akustinen pinnoite, kun ne ennen olivat kipsilevyä. Alkuperäiset kiinteät laitteet on purettu pois ja korvattu 1990-luvun kirjastokalusteilla.

Kirjaston palvelutoimiston tilat 122-124 ja 107-109

Maisematyppisen palvelutoimiston kohdalta on purettu pois rungon keskellä sijainneet apu-tilat kuten kromatografihuoneet, pipin, steriloimihuone ja wc-tilat. Hakuteos-tilan 108 kohdalla oli kursalibroratorio ja sen molemmin puolin sijainneen työhuoneiden kohdalla olivat vaaka- ja tiraahuone sekä nirtaahuone. Nykyinen laitehuone 122 oli ennen jäädytyshuone, mutta siivoushuone 122 on edelleen alkuperäisessä käyttötään.

Kirjaston uusi vuoden 1995 laiteisäin.

Tila 110Kirjaston ulkoseinän kiertyvä patterisuoja vuodelta 1995.

Lattiat ovat hamaasta linoleumia vuodelta 1995. Seinät ovat silkeitä ja valkoiset. Ikkunaseinää kiertää erikoispiirretty ikkunapenkki, johon liittyy harmaa pätteerä suojaava reikäläy. Palvelutoimiston ja sitä ympäröivien tilojen välillä on useita terässiisiä vuodelta 1995. Laitteisissä on käytetty palkoin tehostena vihreää levytintä. Tilojen 107-109 laiteissa on akustinen pinnoite. Muualla on kipsilevy, johon palvelutoimistossa liittyy akustoiva rejitty kipsilevy. Laitahuoneessa on lattian rajassa erikoispiirretty levyrakenteinen ja vihreä kaapeliuusia vuodelta 1995. Tilat ovat täysin 1990-luvun asussa.

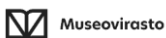
Nykyinen miesten wc-tila 128.

Kirjaston lahtienlukusali 106.

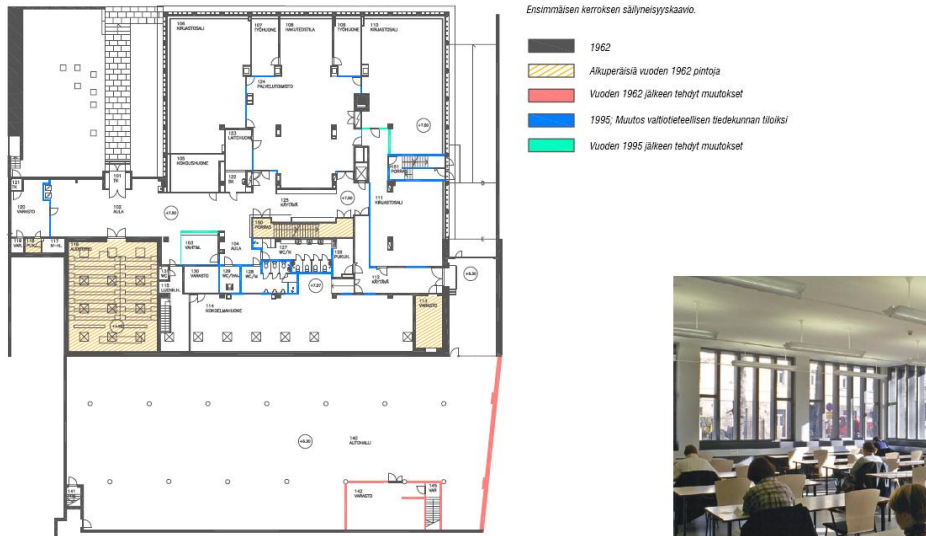
Kirjaston palvelupiste.

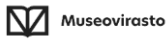
ENT. BIOKEMIAN LAITOS, UNIONINKATU 35, HELSINKI. RHS 2011 (luonnos). ARKKITEHTITOIMISTO SCHULMAN OY.

22

Selvityksen sisältö rakennushistoriallinen analyysi

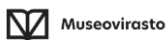
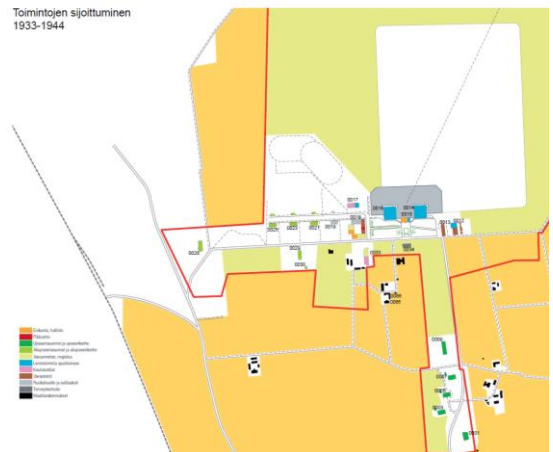

ENT. BIOKEMIAN LAITOS, UNIONINKATU 35, HELSINKI. RHS 2011 (luonnos). ARKITEHTITOIMISTO SCHULMAN OY.

23

Aluekokonaisuus

24

JOHDANTO

- selvityksen lähtötilanne
- kulttuuriympäristön inventointi- ja suojelutilanne alueella
- arkistolähteet ja tutkimustilanne
- raportissa esitettävät, arkistoissa kuvatut kartat ja piirustukset raportissa käytetyt alueen ja rakennusten nimitykset

LENTOSOTAKOULUN PERUSTAMINEN

- puolustusvoimien lentokoulutuksen taustaa
- Kauhavan valinta koulun sijoituspaikaksi
- **kasarmirakennusten suunnittelu itsenäistymisen jälkeen**
- PLM:n rakennustoimisto suunnittelukollektiivina
- lentosotakoulun alueen ja rakennusten arkkitehdit
- tyyppisuunnitelmat
- puolustuslaitoksen uusasiallisuus
- rakennusten suunnittelu
- klassismista funktionalismiin
- modernismin ajan rakennukset

ALUEEN RAKENTUMINEN

LENTOKENTÄN VAIHEET

- Suomen ensimmäinen nurmilentokenttä
- kestopäällyste kentälle vuonna 1960
- Hawk-koulutus alkaa 1980-luvulla

KULTTUURIYMPÄRISTÖN OMINAISPIIRTEET

- maisemakokonaisuus, puistot, istutukset
- "seremoniaaliset tilat"
- alueen nykytilanne

LIIKENNEYHTEYDET JA -VERKOT

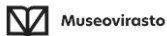
YHTEENVETO: ARVIO ALUEIDEN JA RAKENNUSTEN MERKITYKSESTÄ JA SÄILYNEISYYDESTÄ

- osa-alueet, aluekokonaisuudet
- maisemakokonaisuus, aukiot, puistotilat ja istutukset
- rakennusten suunnittelijat ja arkkitehtuurin erityispiirteet
- rakennusvaiheet, arkkitehtuurin tyylikaudet ja aikakauden ominaispiirteet ilmiöineen
- rakennusten säilyneisyys
- **suositus yksityiskohtaisista rakennushistoriaselvityksistä**

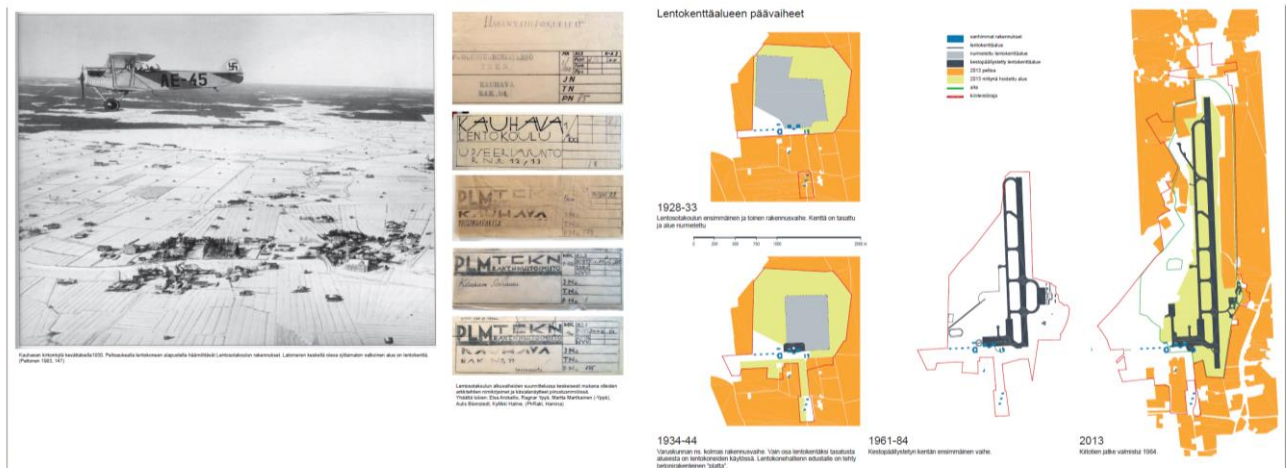
LÄHTEET

LIITTEET

- rakennusten ajoitus, osa-alueet 1 -3
- rakennusten suunnittelijat
- toimintojen sijoittuminen 1928-1929; 1930-1933; 1933-1944

25

26

Moderni rakennusperintö

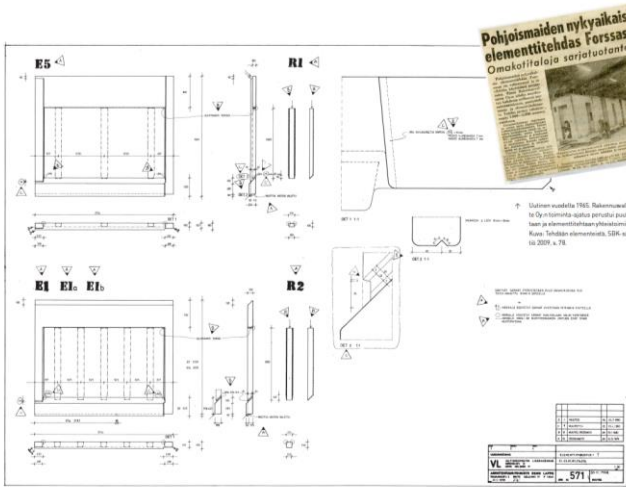
SISÄASIAINMINISTERIÖN TOIMITALO JA VALTIONEUVOSTON PAVILJONKI
 RAKENNUSHISTORIASELVITYS JA ARKKITEHTUURIANALYYSI

arkkitehdit mustonen oy 2010
 Olli Heltavuori, Niina Swartström, Tapio Mustonen

SISÄLLYSLUETTELO

perustietolomake	6
johdanto	7
1 TAUSTAT	
Arkkitehti Osmo Lappo	9
Toimistoarkkitehtuurin aikalaisia 1970-luvulta	12
Kirkkokadun ja Ritarikadun kulmatontti	17
Toimeksianto, suunnittelu ja rakentaminen	18
2 SISÄASIAINMINISTERIÖN TOIMITALO – ULKOARKKITEHTUURI JA RAKENTEET	
Suhde ympäristöön	24
Rakennuksen hahmo ja runkorakenne (leikkaukset vuodelta 1980)	28
Julkisivut ja elementtiteknikka	32
Julkisivumuutokset ja muutoskaaviot (julkisivut vuodelta 1980)	38
3 SISÄASIAINMINISTERIÖN TOIMITALO – SISÄILOJEN ARKKITEHTUURI	
Pohjaratkaisu ja kerrosjako	41
Tilaryhmit ja tilatyypikaaviot (pohjapiirrokset vuodelta 1980)	45
Sisäilojen hierarkia ja jäsenointi	47
Tilaisuusarvo	55
Sisäilumuutokset ja muutoskaaviot (pohjapiirrokset)	59
Ovi- ja ikkunatyypit	68
Tilatyypien inventointi	82
4 SISÄPIHA JA VALTIONEUVOSTON PAVILJONKI	
Sisäpiha	108
Valtioneuvoston paviljoni	114
Valtioneuvoston paviljongin ulkoarkkitehtuuri	116
Valtioneuvoston paviljongin sisätilat	127
5 SISÄASIAINMINISTERIÖN TOIMITALO JA VALTIONEUVOSTON PAVILJONKI – RAKENNUSHISTORIAALLISET ARVOT	
Rakennusten ulkoarkkitehtuuri – säilyneisyys ja arvot	142
Rakennusten sisäarkkitehtuuri – säilyneisyys ja arvot	144
LÄHTEET	
Arkistoluetto ja lyhenteet, painetut lähteet	147
LIITTEET	
Sisäasiaiministeriön toimitalon ja Valtioneuvoston paviljongin piirustusluettelot	149

27

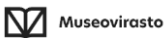

1. Arkkitehdit Jussi Suortola ja Pentti Wargelius tekivät keuhkokuoron seinään julkisivuun perinteisiä rakennustyylin muotoja. R.A. Kärnen kuva. Suhteensaamisen toiminnan kuva. Kuorakatualue päin. Kuorin rakentamassa puolella Fin-hälvä 10 (Kari Hälvä of Lagerblad, 1975). Olli Heltavuori, am. sy 2010.

4. Valtioneuvoston on elementit tehdäkseen, eikä vauriota joka puoleen arkkitehti. Piirrokset ja elementit sekä toteutus tekijänsä luottamusta ja luottamusta. Sivellä on kuvattu työt ja työt. Olli Heltavuori, am. sy 2010.

4. Piirustusarkkitehti. Elementtitehdas 1. 1.20.20.10.1978. A.S. SINA. Alkuperäinen suunnitelma on ollut puoleen yleisempi. Tämä kolmannen ja neljännen kerran muokattu E1, sekä kuudennen kerran muokattu elementit E1. Suuren kerran väli on puoleen suurin elementtien puolella kappaleita epämuotoisilla E1 ja R2. R2:stä on tehty piirustuksen ja suojittu massalla.

SISÄASIAINMINISTERIÖ, KIRKKOKATU 12, HELSINKI. RHS 2010. ARKKITEHDIT MUSTONEN OY.

28

TILARYHMÄT JA TILATYYPPIKAVIOT

Tilaryhmät ja materiaaleja

Sisäasiainministeriön toimintatilaan rationaalisuus perustuu tarkkaan tilaryhmittelyyn. Toiminnallista loogisuutta on korostettu eri tilaryhmien toistiaan poikkeavilla materiaali- ja detailjajalla. Osa materiaaleista löytyy osittain tilaryhmittäin, mutta materiaali- ja detailjikokonaisuuden perusteella tilat voidaan jakaa toistiaan erottuihin tilaryhmiin.

Esimerkiksi sisätilojen luomiseen voimakkaasti vaikuttaneita alumiiniseinäkattotilakattoja on portaiden, aulojen ja käytävien materiaali. Myös seinäpintojen materiaalit ja käsitteilyt ovat yhteneväiset. Tärkein erottava tekijä näiden tilaryhmien välillä on lattiamateriaali. Portaiden ja aulojen erottavuutensa on lattioiden mosaikkikattotila - laattoina lattiakäytävien mallin.

pinnoissa ja valettuina tankkuina porraskäytävissä. Käytävien lattiamateriaali on poikkeuksesta vaaleanruskeaa vinyyliä.

Tilatyyppejä
Inventointia varten Sisäasiainministeriön toimintatilan sisätilat on jaotettu tilatyyppeihin edellä kuvattujen tilaryhmien mukaan. Tilatyypin jakautumisesta on tehty viirireily pohjapiirustuskannot. Tämän tekijätyksen sisätilainventoinnissa on noudatettu samaa tilatyyppejä.

Tilatyyppejä on alkuperäisten toimintojen mukaan, mutta se on selkeyden tekijöiden luoma eikä perustu mitenkään alkuperäisrakenteeseen käsitellyn mallin.

Sisäasiainministeriön toimintatila ja tilainventointi pohjapiiritys 45

KATTO

- maalattu kipsilevy, keskellä hölkeläin perforoitua terästä, 600x600 mm
- toisen kerroksen neuvottelutiloissa myös metalliseiniäkatto, jossa pyöreät postitoimiväntötilat halk. 210 mm
- 5. kerroksen neuvottelutiloissa uudet akustikkapaneeleit 600x600 mm, reititettyä ik-k 150 mm/ kipsilevyä, huultettu reunu, metallistat maalattu valkoinen

VALAISIMET

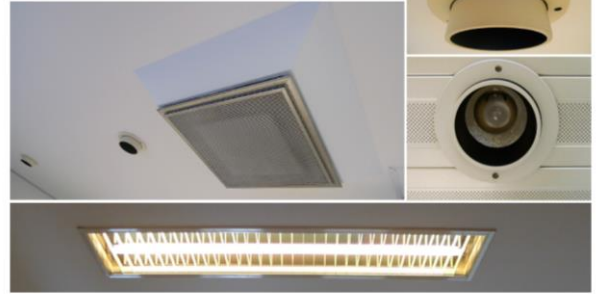
- "1-vaihe 7432" pyöreä, upotettu metalli-akroonin hehkulampuvalaisin, väri hopea tai kullattava valkoinen.
- "E Dymmo 2x20" upotettu kahden putken loisteputkivalaisin, epäsymmetrisen heijastin, väri valkoinen
- 2. kerroksen neuvottelutiloissa upotettu heijastimellinen säästölampunvalaisin, halkaisija 210 mm
- 3. kerroksen upotetut valaisimet, heijastin, säästölampun

- "1-vaihe 7432" pyöreä, upotettu metalli-akroonin hehkulampuvalaisin, väri kullattava valkoinen, am ty 2010
- "E Dymmo 2x20" upotettu kahden putken loisteputkivalaisin, epäsymmetrisen heijastin, väri valkoinen, am ty 2010

1 Rakennusmestari, ohjeistettu 12.4.1980, s.2, A.O. A.P.A.

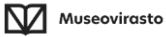
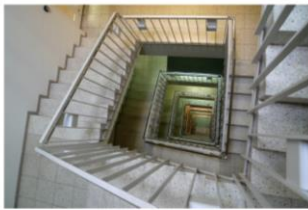
• Neuvotteluhuoneen alkuperäinen hölkeläin ja valaisimet, am ty 2010.

• "E Dymmo 2x20" upotettu kahden putken loisteputkivalaisin, epäsymmetrisen heijastin, väri valkoinen, am ty 2010

Sisäasiainministeriön toimintatila ja tilainventointi pohjapiiritys 99

2 Perustilanne D, am ty 2010

SISÄASIAINMINISTERIÖ, KIRKKOKATU 12, HELSINKI. RHS 2010. ARKKITEHDIT MUSTONEN OY.

HANASAARI. RHS 2013 (luonnos). ARKKITEHTITOIMISTO SCHULMAN OY.

Taloustieteen ja "talkkua" olivat linjatun näytely. Täällä ensiö oli vanhoilla Merimies "Pätkä-Pätkä"-kainalilla. Työtavat ja kaapit olivat linnassa pölytyttyä. Ikkunaseinällä suunniteltiin asennuksia kokkilaatikon, johon liittyi erikoisnäyttely valaistuksen jättämisen yksinäisyyteen pois.

Luonnossa peruskäsitteet olivat alhainen katonkorkeusnäytely (tehtäväkäsittely), joiden seinäosat olivat ohentavilla kankaalla ja suodat katonkallilla pölytyttyä. Käsitteellistä kätymänsä olivat linjattuja. Luonnossa U-mallinen näyttelytila otettiin muunneltuna kokonaisuutena kirkon kirkonmuunneltuna laajavahvuutena pölytytti edeltä kahdeksan kahdeksanpuolesta, yhteensä 17 pölyttää. Puhepölytytti kaudin samaan sanaan. Talkkuihin ja elokuvahetkenä 279 oli erikoisnäytely kätymien näyttelytilan ja laajavahvuutena pölytti. Elokuvahetkenä ohjelmakokous laajavahvuutena tehtiä kappale oli maalattu valkoiseksi.

Opetusnäytely nähti 209 ja kahdeksan 279 kahdeksan ja sen kahden isompi näyttelytila suunniteltiin rakennettiin kätymällä vauriosta vauriin. Pölytti etu- ja välilyönti olivat kätymällä näyttelytilan ja muunneltiin olivat näyttelytilan. Täällä pölytti oli kätymällä tai kahdeksanpuolesta. Jalkavahvuutena olivat maalattu vauriin. Opetusnäytelytilan oli vastavahvuutena. Työtiloissa on näyttelytilan näyttelytilan ja jalkavahvuutena vauriosta vauriin näyttelytilan, jota on vauriosta vauriin. Sen vauriosta vauriin laajavahvuutena on näyttelytilan ja näyttelytilan oli laajavahvuutena.

Vauriosta vauriin kätymällä kätymällä näyttelytilan vauriosta vauriin laajavahvuutena. Niitä muunneltiin 1986-luvun lopulla muunneltiin kätymällä vauriin. Samana yhteydessä olivat vauriosta vauriin-

AULA

"Kuvataiteen museon liikenteen keski- ja kahden kerroksen korkein aila, josta on käyty luonnossa sekä rakennuksen kahdeksan sijasta: vierastalon, ravintolatasun ja näyttelytilan."

Kahden kerroksen korkeinen aila ja monimutkainen aila yhdistyi näyttelytilan eteen ja siitä kahdeksan muuttanut rakennus sijasta. Se muodostaa tilallisesti ikään kuin kahdeksan: Avoporta joutaa näin kirkon yhteyteen, josta etä näyttelytilan on käyty vauriin näyttelytilan. Atilalla on vauriosta vauriin ja vauriosta vauriin kätymällä kätymällä. Sitä kätymällä laajavahvuutena on kätymällä näyttelytilan, josta jalkavahvuutena Kalle Räsänen suunniteltiin vauriosta vauriin näyttelytilan. Sitä kätymällä yhteydessä vauriin Halki Hirsijoen suunniteltuna näyttelytilan vauriosta vauriin vauriin "Vauriosta vauriin."

Ensimmäinen kerros on suunniteltiin on vauriosta vauriin kätymällä kätymällä, jota vauriosta vauriin vauriin vauriin vauriin. Ulkoavahvuutena on kätymällä näyttelytilan vauriosta vauriin. Jalkavahvuutena näyttelytilan vauriosta vauriin vauriin vauriin vauriin.

6772

HANASAARI. RHS 2013 (luonnos). ARKKITEHTITOIMISTO SCHULMAN OY.

Ikkunat ovat perään 1990-luvun muutosista, jolloin niihin lisätiin ruuturakenteet. Näkyvimät muutokset ovat luontonsa laajennus, ravintolatalon kattoleikkiä vauriosta vauriin ja luontonsa laajennus. Laajennuksen myötä uutena elementtinä julkisivuun tulivat vaakasuuntaiset puusäleet.

JULKISIVUT

Rouhebetonijulkisivut

Ulkoseinät on päälystyty lähes kauttaaltaan rouhepintailla teräsbetonielementeillä. Pilari- ja seinälevyt ovat suorita, mutta ikkunoiden alapuolella taituvat alas taan muodostaen "koveran" pinnan. Niissä on käytetty pienempikokoisempaa rouhetta kuin suorissa elementeissä. Säkkelit ovat pääosin rouhebetonia, mutta sisäkäytävien granittisaunon liittyvät säkkelit ovat granittia. Vierastalon sisäpuolella puoleiset betoniosakkeleht ovat julkisivupintaa sisempänä.

Suunnitelmien mukaan elementtien pakkaus vaihtelee 80–160 mm:n välillä. Pääsisäkäytävien arkadin rouhepintailet pilarit on tehty injektioimalla sementtiä muotissa olevaan kiviainekseen ns. naturbetong-menetelmällä. Väli suoritetiin käyttämällä muotissa hidastusainetta, jonka syövytyssyvyys rakennusliikkeen mukaan oli 3–5 mm. Rouhe paljastettiin esiin hiekkapuhaltamalla. Elementeissä käytettiin saksalaisen Bayern-tehtaan ruskeasävyistä väribetonia. Kiviaines koostui lohennaisesta kalkkikiviruohesta ja Kemiön maasäikestä. Elementtikäviön piirrettiin Malmion arkkitehtitoimistossa. Ne valmistettiin Semera Oyn tehtaalla ja rouheon toimitti Lohjan kalkkitehdas Oy.

Pohjois- ja itäjulkisivun piirustus 1974, HA

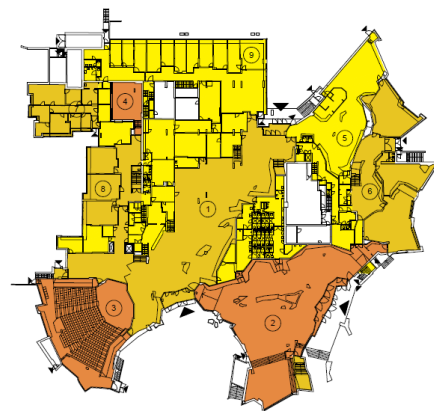

Hotellisivun rouhebetonielementtejä ja alkuopereittia ikkunoita. Kaarto / Ari Malmio

- ROUHEBETONIJULKISIVUEN MUUTOKSIA**
- 2003/ ikkunan avaus opintotilven 2.krs:n eteläseinälle
 - 2004/ julkisivuelementtien uudelleen saumaus

45

HANASAARI. RHS 2013 (luonnos). ARKKITEHTITOIMISTO SCHULMAN OY.

TILOJEN ARVOTUS JA KÄYTTÖTARKOITUKSET ALUN PERIN JA NYKYÄN

TILOJEN ARVOTUS

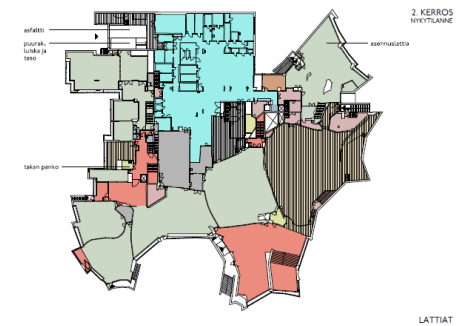
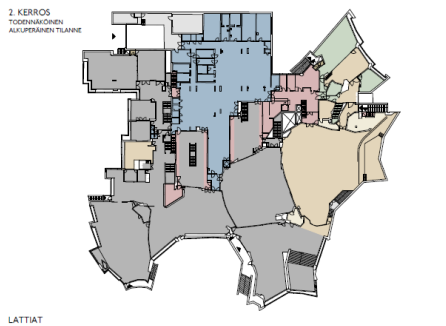
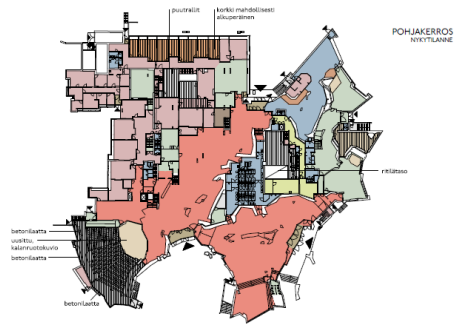
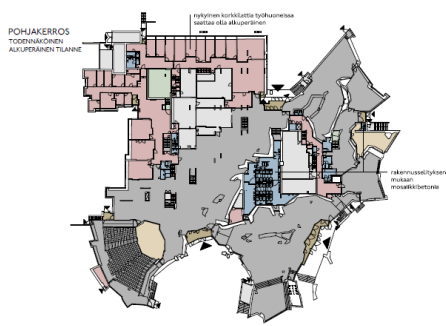
- I rakennuksen päätilat, jotka ovat säilyneet lähes alkuperäisessä asussaan. Täällä alkuperäisyys korostuu, vaikka joskus kunnostuksena on säilyneet kunnostukset ovat säilyneet. Eräosa tiloista on muokattu jostain verran.
 - II Tilastoja, jotka ovat säilyneet pääosin alkuperäisessä asussaan. Täällä alkuperäisyys ja muuttaminen on muokattu jonkin verran. Alkuperäiset kunnostukset ovat harvinaiset.
 - III Aikaiset tilat, joiden materiaalit ja yksityiskohdat eivät ole alkuperäisiä. Tilat, joiden tilaajalle on tehty merkittävät muutoksia tai joiden vanhaan yhteyshenkilö on poissa.
- Tarkat tilat

TILAT

- alkuperäinen 1944 / nykyinen 2005
- 1 nekkarihuone / kirjasto
 - 2 puukärsä / sauna
 - 3 saunahuone / auditorio
 - 4 kulkuväline huone / kulkuväline
 - 5 kahvila / ruokailu
 - 6 kabinetti / kokuustila
 - 7 valokuvata / kokuustila
 - 8 kulkuvälineet ym. / kokuustila
 - 9 kulkuväline / ruokailu ja kokuustila
 - 10 saunahuone / kokuustila
 - 11 kulkuväline / kokuustila

POHJAKERROS pohjapiirros esittäs nykytilannetta

258

Lattiamateriaalien muutos

"Pieni" talo

VILLA OIVALA, HELSINKI.
 RAKENTEIDEN TEKNINEN JA HISTORIALLINEN SELVITYS 2008.
 TKK ARKKITEHTIOSASTO.

AHVENKOSKEN KARTANO. ARKKITEHDIT MUSTONEN OY 2009–2010

35

ALAVUDEN KIRKON RAKENNUSHISTORIALLINEN SELVITYS 11.3.2014

ALAVUDEN KIRKKO. RHS 2014. ARKKITEHTITOIMISTO ULLA RAHOLA.

36

Monivaiheinen

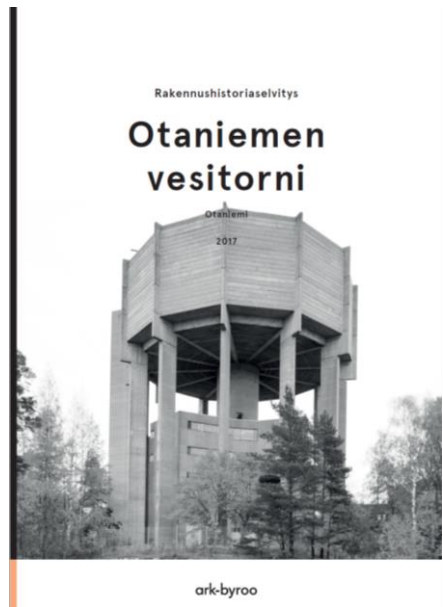

 Museovirasto

IISALMEN PAPPILA, HELSINKI. RHS 2013
ARKKITEHTITOIMISTO FREESE OY.

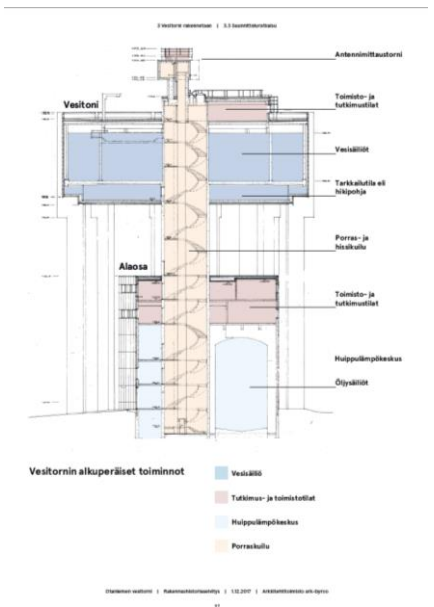
37

Infrarakentaminen

OTANIEMEN VESITORNI RHS. ARK-BYROO 2017

 Museovirasto

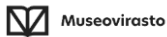

38

Maisemahistoriallinen selvitys

AALTO-YLIOPISTON TEKNILLINEN KORKEAKOULU, OTANIEMI.
PÄÄRAKENNUKSEN YMPÄRISTÖN MAISEMAHISTORIAALINEN SELVITYS.
MAISEMASUUNNITTELU HEMGÅRD 2011.

Johdanto

Otaniemen maisema ennen Teknillistä korkeakoulu

Otaniemen kampusalueen synty

Päärakennus ja Otaniemen kartanon vanha
kulttuurimaisema

Kartanon lehmuskuja

Piazzan muoto ja vanhat puut

Alvarin aukion numiporrastukset, alkuperäinen käytäväverkosto ja lampi

Päärakennuksen länsipuoli

Pohjoispuoli

Rajatut pihat

Muutokset 1970-luvun jälkeen

Päärakennuksen ympäristö nykyisin

Karttaliitteet: Tilanne päärakennuksen valmistumisen jälkeen 1965-1969; Tilanne 1980-luvun alussa; Kasvillisuus vuonna 2010

Lähteet

39

Ympäristöhistoriallinen selvitys / ympäristöhistoriaselvitys/puistohistoriallinen selvitys

- 1 Alueen sijainti ja suunnittelutilanne
 - 2 Iso Mustasaaren vaiheita
 - 3 Puistojen historian vaiheita
 - 4 Alueen nykytila ja säilyneisyys
 - 5 Kuvaparivertailu
 - 6 Arvot ja vaalittavat ominaispiirteet
 - 7 Maisemalliset kehittämissperiaatteet ja jatkotoimenpiteet
- Lähteet ja kirjallisuus
- Viitteet

ISO MUSTASAAREN PUISTOT / MAISEMA-
ARKKITEHTITOIMISTO NÄKYMÄ OY 2019

KUUVUOKSET
Kuva 201, yllä. Näkymä Mustasaaren puistosta vuorokauden kuluessa 1910-luvun lopulta. Kuvassa näkyy Alvarin aukion ja kartanon lehmuskujan alue. Kuvassa on myös Alvarin aukion ja kartanon lehmuskujan alue. Kuvassa on myös Alvarin aukion ja kartanon lehmuskujan alue.

40

Kartta-aineisto ja ilmakuvat

Kuva 120, viereisellä sivulla ylhäällä. Ote yleissuunnitelmasta 1819. Puutarhassa on monimuotoinen puutarhakorttelien sommitelma. Puutarhan keskellä on huurreja, Veikko Linnoitus- ja rakennuspiirustukset, KA.

Kuva 121, viereisellä sivulla alhaalla. Museovirastossa laadittu 1990-luvulla restauroitukseen kunnostuksen yhteydessä rekonstruktiopiirustus puutarhan aluista 1910/1919. SLHKA.

Kuva 122, ylhäällä vasemmalla. Ote yleissuunnitelmasta vuodelta 1860. Puutarhan sommitelma on esitetty kaikkinaisesti ja yksinkertaisesti verrattuna vuoden 1819 karttaan (ks. kuva 120). KA.

Kuva 123, ylhäällä oikealla. Ote yleissuunnitelmasta vuodelta 1854. Osa puutarhasta on merkitty vihreällä. KA.

Kuva 124, viereisellä sivulla kerta. 16 puolet puutarhan alasta on edelleen merkitty puutarhamerkinnällä ja osa alueista kasvimaaksi. Kartta-merkinnöissä ei ole esitetty maastotilaa alueella, mutta sen oletetaan viittaavan kasvimaan tai viheralueseen. KA.

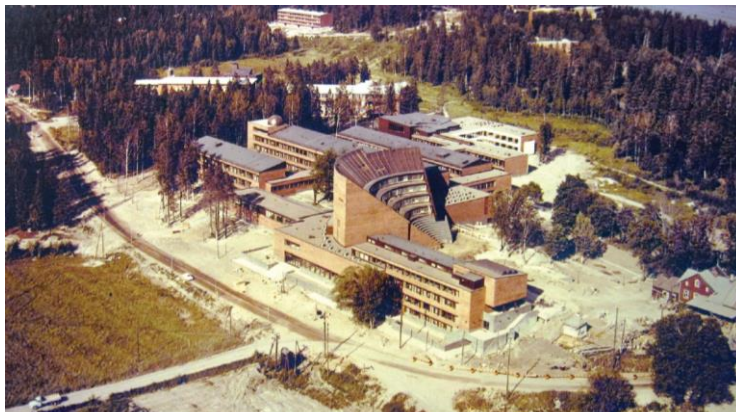

Iso Mustasaaren puistot -selvityksestä

ISO MUSTASAAREN PUISTOT / MAISEMA-ARKKITEHTITOIMISTO NÄKYMÄ OY 2019

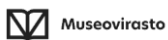
41

Kulttuuriympäristöselvitys

OTANIEMEN KESKEINEN KAMPUSALUE
 Kulttuuriympäristöselvitys

LIVADY & Maisema-arkkitehtuuri MM
 Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisu 8/2014

OTANIEMEN KESKEINEN KAMPUSALUE KULTTUURIYMPÄRISTÖSELVITYS 2014. LIVADY & MAISEMA-ARKKITEHTUURI MM.

42

Toimintahistoriallinen selvitys

1. Yleistä

- Eduskuntatalo, E rakennus, perustiedot
- Eduskuntatalon lvi-suunnittelija ja suunnitelmat
- Lämmitystekniikan historiaa

2. Eduskunnan lämmityskattiloiden käyttöhistoria

3. Kattiloiden varusteet, tekniikka ja toiminta

4. Koepurku ja rakennetutkimus

5. Ehdotus kattiloiden säilyttämisestä

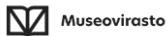

Lämmityskattiloiden toimintahistoriaselvitys

EDUSKUNTAKIINTEISTÖT
E-rakennus

15.3.2012

Insinööritoimisto Leo Maaskola Oy
Jukka Sanio

Museovirasto

43

Lähteitä ja selvityksiä verkossa

Talon tarinat – Rakennushistorian selvitysopas. Museovirasto 2010.

<https://www.museovirasto.fi/uploads/Arkisto-ja-kokoelmapalvelut/Julkaisut/talon-tarinat-opas.pdf>

KorjausRYL Rakennustöiden yleiset laatuvaatimukset. Esiselvitykset ja purkaminen. Rakennustieto Oy, Helsinki 2016.

Venetsian julistus:

<https://icomos.fi/kansainvaelinen/julistukset-ja-suositukset/venetsian-julistus/>

Madridin asiakirja:

https://icomos.fi/wp-content/uploads/2019/11/Madridin-dokumentti_suomeksi-06052014-madridindokumentti_suomeksi08052014.pdf

Esimerkkejä:

<http://www.senaatti.fi/fi/arvokiinteistot/raportit>

<https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>

Museovirasto

44